

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 80 fl.
rândul cu litere garmond.

„Ruinarea păcii“.

Sub titlul acesta a apărut într'un număr mai nou al ziarului „Alkotmány” din Budapesta, organul de publicitate al partidului popular, un articol de fond, în care se cuprind idei vrednice de remarcat.

Se plânge scriitorul articolului, de o parte în contra intransigenților din tabăra naționalistă, cari ridicând pretensiuni exagerate, fac cu nepuțință, ca să se dea naționalităților nemaghiare chiar și aceea ce li s'ar putea da, fără a se viola prin aceasta ordinea de drept a statului,* iar de altă parte în contra acelor Maghiari învățați, cari din adins caută nod în papură și înstrăinează lumea maghiară de naționalități, prezentându-le pe acestea, mai ales pe noi, Români, ca pe niște elemente de neîncredere, pentru că gravităm în afară.

Gravitarea noastră în afară e însă o acuzare lipsită de orice temei, pentru că motive pentru admiterea ei, chiar și numai în idee, nu există, nici în faptele celor mai extremiști dintre cei din tabăra naționalistă română. Iar ceea ce fac cei din regatul român, nu poate se fie scris în sarcina noastră, a celor din statul ungar.

Au făcut vorbă mai mulți despre o anumită chartă, în care toți Români ar fi trecuți ca aflători sub regatul român. Charta a apărut în România și poartă caracterul oficialității. E o chartă întrebuintată în școli. Autrul articolului și-a procurat o astfel de chartă, și poate constata, că ea nu e nici chartă politică, nici chiar geografică, ci curat etnografică. E o chartă, pe care sunt arătați Români, cu țările în cari locuiesc, la fel cu chartele germane, cari asemenea arată, până unde e

*) Dacă s'ar întoarce vorba, poate că ar fi mai corectă: de-se naționalităților aceea ce li se poate da, și mai ales aceea ce le compete, și atunci nu se vor mai ridica pretensiuni exagerate. Red

FOIȘOARĂ.

Moșiile vechi ale bisericii române.

I. Introducere.

Poporul român în veacurile apuse a fost mult mai sărac decât în timpul actual. Sărac fiind poporul, lucru firesc, că săracăcioasă a trebuit să-i fie și starea preoților, și săracă însăși biserica sa. Știm apoi, că pe timpul regilor Carol Robert, 1308—1342, și Ludovic Cel Mare, 1342—1382, biserica aceasta a fost luată la o goană, care îți aducea aminte de vremile mucenicilor, anteriori erei lui Constantin Cel Mare.

În toiuul goanelor mari și lungi, desigur, că nu numai persoanele eclesiastice, dar și avuții lor, mult puțin cât, eră, a fost răpit și pradat. Introducerea cu puterea în averile bisericii noastre nu erau rarități, nici chiar în a II. jumătate a veacului al XVIII. Oupări d'acestea sacrilege a îndurat biserica maiocă, m-i vartos dela fiii săi proprii, și încă nu dela cei scăpătați, ci totdeauna dela cei materialicește bine situați. Fruntașii neamului, când să lăpădau de frații de până aci, renegându-și biserica strămoșască, pe deasupra o mai și despoeau de ce avea, bagsama, ca

lătit elementul german, în afară de hotarele Germaniei. Pe o altă chartă, tot de natura aceasta, e tipărit clar, că e chartă despre: „România și statele vecine“.

Respinge scriitorul articolului și acusa, că dela noi ar primi străinătatea informațiuni greșite și calomnioasă față de Maghiari, pentru că adevărul e, că fiecare ziar mai mare își are informatorii și corespondenții proprii pretutindenea. În urmă condamnă procedura acelor dintre Maghiari, cari combat și pun pedeci direcției așa numite moderate în politica naționalistă română, terminându-și apoi articolul astfel:

„...Experiența scoasă din istorie dovedește, că popoarele nici odată nu s'au iesculat în contra ordinei de drept în statul, în care și-au aflat condițiunile prosperării lor materiale și morale. Asigurarea păcii cu naționalitățile, și prin aceasta asigurarea viitorului patriei, eu o găsesec în asigurarea congruentă a bunăstării pe seama tuturor cetățenilor patriei, pentru că numai aceasta e în stare să conserve și întărească sentimentul solidarității istorice, căreia să poate mulțami existența de o mie de ani a statului și puterea și unitatea politică a patriei noastre.

Direcția cea mai nouă națională, propagată de unii publiciști mai tineri (maghiari), nu e însă de loc acomodată spre a întări sentimentul solidarității. Cu exagerările sale ea mai de grabă înstrăinează elementele patriotice și cu sentimente maghiare de alte limbi, iar prin aceasta mai mult strică decât ajută cauzei maghiare.

Când apostolii intoleranței spun, că cei de altă limbă numai așa pot fi vrednici fii ai patriei, dacă se desracă de caracterul lor original și dacă nu numai după sentimente, ci și după limbă devin Maghiari: propagă un lucru, care nu numai că e nejust, și neoportun, dar e chiar și imposibil, de o parte, iar de altă parte e acomodat se potenteze

până la cea mai înaltă măsură iritațiunea motivată a celor de altă limbă, și prin aceasta se mărește numai certele interne, atât de păgubitoare pentru dezvoltarea armonică și liniștită a țării, se toarnă oleu pe foc, și se face cel mai bun serviciu dușmanilor interni și externi ai statului ungar, cari tocmai dela dușmăniile țesute de extremiști așteaptă realizarea planurilor lor sinistre. A lupta deci în contra acestor extremități în semnul adevăratei iubiri de patrie, a purta lupta și a restabili pacea naționalistă, iar prin aceasta consolidarea internă a Ungariei: are se formeze pentru noi o misiune indispensabilă“.

Cuvinte destul de sincere și de clare, dar ne temem, că nu se va prea afla cine să le înțelegă și să le îplinească. Căci e mult duh rău printre oameni!..

Din parlament. Munca serioasă a dietei s'a început în ședința de Mercuri, când a fost luat în discuție bugetul anului viitor. L-a recomandat dietei spre primire raportorul Hoitsy Pál, l-a apărut contele Battyányi Tivadar, ocupându-se în vorbire sa mai ales cu naționalitățile nemaghiare, și l-a combătut deputatul naționalist român Dr. Alexandru Vaida-Voevod. În ședința de Joi a vorbit dintre deputații naționaliști dl Coriolan Brediceanu.

Din Austria. Foaia oficioasă dela Viena publică autografele preafnalte, referitoare la primirea demisiunii vechiului guvern și numirea noului guvern. Fostului ministru prezident Beck Monarhul îi aduce laude pentru activitatea patriotică, încoronată de mari succese, iar celorlalți foști ministri le mulțamește pentru devotamentul arătat, și le dă diferite decorațiuni. În scrisoarea adresată noului ministru-prezident Bienerth îi pune acestuia la inimă înțelegerea cu reprezentanții partidelor parlamentare din Austria, pentru a se putea menține bazele actualului sistem de cărmuire. Reichsratul se va întruni în 26 Noemvrie, pentru a i se prezenta noul guvern. În aceeași zi ține ședință și casa de sus din Austria. În 28 Noemvrie țin apoi ambele case ședințe festive din incidentul jubileului Monarhului.

ridice cândva acest monument național, voim noi acum a le da câteva fărâșuri de material crud.

II. Moșia mănăstirii Vadului 1468.*)

Petru Rareș, fiu natural al lui Ștefan Cel Mare și al treilea urmaș al său, ajunge domnitor al Moldovei în primăvara anului 1527. La dată necunoscută, dar ve-

Izvoare: Hurmuzaki-Densușan doc. V. pag. 150 și următ. Revista „Transilvania” Sibiu 1874, nrii 2, 10, 13. după Iosif Kemény codex diplomaticus tomus IV. pg. 447—458. și Siebenburg. quart. Schrift, tom. I. pg. 193. Kövály László „Erdély építészeti Emlékei” Kolozsvár 1886 pag. 159 și 160. Heinrich Wittstock „Die Stellung von Bistritz im Thronstreite zwischen Ferdinand I und J. Zápolya. Programm des Gymnasiums zu Bistritz 1860.” N. Iorga Documente din arh. Bistriței I, introducerea, apoi pg. XVI, XXV, XXXIII, XLIII, XLVI și nr. 145 și 151, pg. CXIII și II pg. 112—3. Ioan Boroș în „Unirea” Blaj 1900 nr. 30. Cipar acte frag. pg. XIV.

Literatură: Iorga, sate, 15—17, 322—323, idem Ștef. Cel Mare 15—19. idem Ist. lit. relig. 43, 69—71. Bunea autonomia 312 următ. vechile eppii 15—27, ierarhia 15, 42. Sava Branc. 9, 19—23. Grama „Preotul Român” Gherla, XV an. 1889 pg. 395—398, idem istor. biser. unite pg. 72. Nicolae Dobrescu Fragmente istorice, Budapesta 1905. „Unirea” Blaj 1895 pg. 102. Șematizmul diec. Gherla 1867 pg. 53. Șaguna ist. bis. ortod. II, pg. 120—121. Alte opuri, cari numai în treacă ating vre-un punct al materiei, se vor nota subliniar la locurile respective.

Consiliu de coroană. Duminică e vorba să se țină la Viena consiliu de coroană, cu ministrii comuni, cu cei austriaci, și cu cei ungari, și anume, în vederea evenimentelor ce se pot naște peste noapte în Balcani. Dispoziția războinică crește adecă mereu în Sârbia și Muntenegru, și vin știri, că sunt deja organizate vre-o 20 de bande sârbești, cari în fiecare moment pot să intre în Bosnia și Herțegovina, unde încă se află vre-o 2000 de inși, constituiți în bande.

Analfabeții. Ziarul „Magyar Állam” își exprimă părerea în unul din numeroasele mai recente asupra eschiderii analfabeților dela dreptul de alegere, și asupra lipsei de claritate în proiectul contelui Andrassy, după cum urmează: „Cu ocaziunea motivării proiectului seu de lege despre dreptul electoral, contele Andrassy a declarat, că la discuția pe articole va accepta orice modificare acceptabilă. După o știre necontrolabilă și-ar fi exprimat deja aplecarea, de a abandona sistemul alegătorilor primitivi. Dacă o face aceasta, bine face. Ba după părerea noastră, a tuturor, trebuie să o facă. Chiar și numai pentru simplificarea procedurii. Dar mai ales de dragul dreptății. Căci proiectul de lege și așa e prea complicat. E prea mult birocrațism în el. Unde numai se poate, acesta trebuie eliminat. Fie legea mai simplă și mai clară. Multe legi, tocmai pentru că sunt complicate, au fost păgubitoare pentru popor“... În restul articolului se pledează apoi pentru trecerea în trece alegătorii a tuturor celor ce au avut drept de votare până acum, chiar și dacă nu știu ceti și scrie.

Cancelarul Bülow rămâne.

Martii s'a prezentat cancelarul german, principele Bülow, în fața împăratului Wilhelm, pentru a-i raporta despre cele întâmplate în reichstagul german la începutul săptămânei trecute. Întâlnirea a avut loc în ședința din Potsdam. Principele Bülow a stat aproape două ceasuri la împăratul, care în cele din urmă a aprobat apărarea pe care i-a făcut-o cancelarul în reichstag și a declarat, că are deplină încredere în cancelar, iar în viitor va fi mai rezervat în discuțiile particulare pe cari le va avea cu oameni politici. E o notă bună pentru împăratul Wilhelm, că a înțeles la moment situația, și a evitat retragerea principelui Bülow din postul de cancelar al Germaniei, ceea ce putea se provoace cele mai mari incurături. Rămâne deci, că regimul personal al împăratului Wilhelm nu se va mai manifesta în viitor în măsura de până acum.

rosimil întră 1530—1532, Rareș dăruiește egumei ei episcopale din Vad două domenii mari, din satele Bogata ungurească și Bogata românească, (O áhbogáth și Magyarbogáth), ambele hotărâse cu Vadul.)

Azi nu mai poate sta alternativa lui Cipar, cumcă genunchierul, (bedernița, ipogonation) ce a dăruit-o Rareș, e din 1537 ori din 1527.) E sigur, că darul a trebuit să fie de înainte de 1529, că el s'a făcut lui Varlaam, care deja în anul 1529 are urmaș la Vad, în saunul episcopesc, pe Anastasie.

Metropolitul Moldovei, Grigorie, a înduplecat pe domnitorul Petru Rareș, să restaureze mănăstirea Pobrata, ale cărei ziduri purtau adăno urmele dintelui de fer al vremilor, și așa în ea, restaurată și înfrumusețată, la timpul său Petru Rareș și familia lui să „aștepte învierea morților și viața veacului“. Așa s'a și făcut. De aceea vine, că mănăstirea celebră Putna, unde sunt moaștele unui Ștefan Vodă, cu timpul decade și anele conținătoare de vitejiile domnești nu se mai compun acolo, ci la Pobrata lui Rareș. Pobrata azi nu mai există. (Va urma.)

*) Vadul-Rew, Rewfalu, az Kolostorvád și Rév-kolostor, pe valea stângă a Someșului, din jos de orașelul Dej, comitatul Solnoc interior.

*) Genunchierul până la revoluția din 1848 se păstra întră clonodiile chiriarhiei din Blaj.

Marea adunare din Arad.

După cum anunțasem, Duminecă s'a ținut o mare adunare populară în Arad, la care a participat lume multă românească: avocați, medici, preoți, învățători și popor, din toate părțile Aradului. Au participat la adunare și socialiștii din Arad.

Imposanta adunare a fost deschisă de către deputatul dietal *Vasile Goldis*, care a propus, iar adunarea a ales prezident pe domnul *Mhail Veliciu*, iar notar pe dl *Sever Bocu*.

După o scurtă vorbire de deschidere a prezidentului *Veliciu*, se dă cuvântul avocatului *Dr. Marsieu*, care rostește o vorbire mai lungă, făcând în ea espunerea situației actuale politice, în urma prezentării proiectului de lege despre reformele electorale, provăzută cu antisacțiunea Monarhului.

Vorbește apoi reprezentantul dela Budapesta al socialiștilor, *Dr. Kunfi*, promițând, că partidul social-democrat din Ungaria va lupta alături cu Românii pentru democratizarea țării. Mai vorbește un alt socialist, apoi deputatul *Dr. Stefan C. Pop*, și în urmă *Sever Bocu* propune spre primire următorul proiect de rezoluțiune:

„Adunarea populară a Românilor din comitatul Aradului, ținută în Arad la 15 Noemvrie n. 1908, pertractând situațiunea generală politică a țării și desbătând proiectul reformei legii electorale, aduce următoarea

Rezoluțiune:

1. Constatăm, că situațiunea generală politică a țării este din cele mai îngrijorătoare. Șovinismul nesăbuit de rasă a celor ce guvernează statul amenință în existența lor etnică culturală toate popoarele nemaghiare ale țării. Urcarea în măsură horibilă a cheltuelilor budgetare a propriei statului de ruina financiară, iar asupra populațiunii aruncă greutăți, pe cari poporul în urma sărăciei generale nu le poate suporta.

2. Proiectul legii electorale este cel mai neomenesc atentat în contra vieții constituționale, în contra adevărului și a dreptății. Acest proiect nu este permis să devină lege, căci în acel caz se naște în calculabila primejdie de a se sgdui sentimentele patriotice în inimile milioaneilor de neîndreptățiți.

3. În fața situațiunii desperade a afacerilor publice și în fața nepatrioticului proiect al legii electorale, adunarea constată necesitatea, ca partidul național român, pe lângă susținerea intactă a programului său, să se alieze și să lupte împreună cu toate partidele politice din țară, cari au de scop democratizarea vieții constituționale a statului și introducerea sufragiului universal, egal, direct și secret, și mai ales insistă adunarea pentru o acțiune paralelă cu partidul social-democrat din patrie.

4. În vederea primejdiei ce amenință cu deosebire poporul românesc prin proiectul legii electorale, adunarea își exprimă dorința de a se convoca și a se țineă cât mai curând o adunare a națiunii române aparținătoare coroanei Sfântului Ștefan, cu scopul de a protesta în contra atentatului cuprins în proiectul legii electorale și a da expresiune postulatelor de dreptate și egalitate ale întreg poporului românesc din patria noastră.

5. Adunarea exprimă mulțămirea clbului dietal al naționalităților, și îndeosebi deputaților români naționaliști pentru lupta lor înțeleaptă și bărbătească ce poartă pentru democratizarea vieții constituționale a țării, pentru dreptate și egalitate.

6. Adunarea hotărăște a se trimite Maiestății Sale Impărat și Rege Francisc Iosif I. o telegramă de protestare în contra proiectului legii electorale, de cuprinsul următor:

Cancelariei de cabinet a Maiestății Sale imperiale și apostolice regești Francisc Iosif I. Wien.

Românii din comitatul Aradului, adunați azi la Arad în adunare populară, protestează în contra proiectului legii electorale prezentat dietei prin ministrul conte *Andrássy*, și acest protest al lor îl aduce la cunoștința Maiestății Voastre.

Adunarea primește, atât rezoluțiunea, cât și textul telegramei, cu însuflețirea ce a domnit în întreg decursul ei.

De încheiere dl *Veliciu* laudă entuziasmul ce a dovedit adunarea, iar domnul *Ioan Russu Șivianu* propune mulțămirea dlui *Veliciu*, pentru demna și înțeleaptă conducere.

Adunarea a cântat apoi „*Deșteaptă-te Române!*” iar poporul a părăsit sala în ordine frumoasă.

Nr. 10292 Plen.

Cerculariu

cătră onorații membri ordinari și ad hoc ai sinodului protopopesc din tractul Bistriței.

Preaveneratul Consistor arhidiecezan mi-a încredințat prin concluzul dela 6 Octomvrie a. c. Nr. 10292 Plen. convocarea și conducerea sinodului protopopesc al tractului *Bistrița*, pentru alegerea de protopop al aceluși tract. Convoc deci prin aceasta, pe temeiul §-lui 42 din „Statutul organic” și al §-lui 15 din „Regulamentul pentru alegerea de protopop”, sinodul protopopesc electoral pe ziua de *Vineri, în 28 Noemvrie v. (II Decemvrie n.) a. c.*, la orele 10 a. m. în capela ortodoxă română din *Bistrița*.

Lista candidaților o va stabili comitetul protopopesc *Joi, în ziua premergătoare sinodului, la orele 6 p. m.*; deaceia invit pe onorații membri ai comitetului protopopesc, atât ordinari cât și suplenți, să se întrunească la termenul statorit în aceeași capelă de acolo.

Înainte de ședința sinodului se va sluji în capelă sfântă liturgie și chemarea Duhului sfânt, la care sunt poftiți a lua parte toți membrii sinodului.

Sibiiu, 7 Noemvrie 1908.

Dr. E. Miron Cristea,
comisar consistorial.

Proiect de lege

despre alegerea de deputați la dieta țării.

(Urmare.)

§. 39. Documentarea etății este a se cere numai atunci, când în privința ei există dubietate. Pentru dovedirea etății se poate folosi și alt document public, nu numai estrasul din cartea de matricule. Alienția mentală din §-ul 4 punctul 2, sau idiotia, poate servi numai atunci ca basă pentru stergerea cuiva din liste, când există în privința acestei împrejurări sentință judecătorească pentru punerea sub curatelă, ori se produce atestat dela medicul autorității judecătorești.

§. 40. Dovedirea scrisului și cetitului nu se cere dela aceia, cari au ori au avut o astfel de poziție ori ocupație, care e legată din partea legii de absolvirea școalelor anumite, sau a fost legată atunci, când respectivul a ocupat postul, și nici dela aceia, cari în urma ocupațiunii lor, deși nu e legată de calificacție legală, sunt necesități se cunoască scrisul și cetitul. Conspatul posturilor și ocupațiilor acestora îl stabilește ministrul de interne pe calea ordinațiunii, care amăsurat schimbărilor ivite, trebuie numai decât întregită. Dacă nu există dubietate întemeiată, trebuie evitată dovedirea scrisului și cetitului și cu privire la aceia, cari dovedesc cu atestate, ori cu copii autentice de pe atestate, că au absolvat și au dat examenul cu succes de pe clasa a șasa a școalei elementare populare, ori de pe o clasă egală cu privire la valoarea învățământului din altă școală din Ungaria.

§. 41. Dovedirea cunoștinței scrisului și cetitului se face prin cetirea în fața comisiunii a unui pasaj tipărit, ales din partea comisiunii de conscriere, și prin scrierea unei ziceri dictate de presidentul, ori de vre-un membru al comisiunii. Scrisul și cetitul poate fi dovedit în fața comisiunii, afără de limba maghiară, și în altă limbă, întrebunțată în părțile locului de mase mai mari. În alte cazuri însă, respectivul trebuie îndrumat, să și dovedească cunoștințele în scris și cetit în fața vre-unui translator judecătorec, care are îndreptățire pentru limba respectivă. Atât pentru cetit, cât și pentru scris, este a se întrebunța vre-unul dintre abecedarile concese din partea ministrului de culte și instrucțiune publică pentru clasa a șasa a școalelor elementare populare, ori apoi aprobate din partea sa, în înțelesul art. de lege 27 din 1907 §-ul 20 punctul 2, întrucât adecă există un astfel de abecedar în limba respectivă. Dacă nu există, comisiunea stabilește singură textul. Comisiunea chiamă prin publicare făcută conform obiceiului local, eventual chiar și prin invitare personală, pe celce e de lipsă să și dovedească cunoașterea scrisului și cetitului, cu observarea, că întrucât nu va urma invitării și nu și va scuza neprezentarea, va fi considerat ca unul, care nu știe ceti și sorie.

§. 42. Ce privește sumele de dare, cu privire la dreptul electoral, dătătoare de măsură e cartea principală de dare, respectivă, referitor la scutița provisorie de dare, lista de repartizare a dării de pământ și de casă. Alegătorul poate se și dovedească darea cu cărticica de dare, ori cu alt document public.

§. 43. Împrejurarea, că cineva aplică, în economia sa, la industrie, comerț, ori altă întreprindere, sau în gospodria sa, cel puțin de cinci ani, o persoană bărbătească de peste 16 ani, în permanență, pe lângă simbrie, este a se dovedi cu document corăspunzător, ori apoi prin doi astfel de martori, cari au cunoștința directă despre împrejurarea aceasta care e de dovedit, sunt vrednici de încredere și sunt cunoscuți comisiunii de conscriere, ori cel puțin unui membru din antistia comunală.

§. 44. Împrejurarea, că cineva a fost în permanență aplicat la același stăpân pe lângă simbrie în termenul pus în §-ul 8 punctul 6, 7 și 8, este a se dovedi cu document, ori apoi cu doi martori vrednici de încredere, cu cunoștința directă despre această împrejurare, și cunoscuți comisiunii de conscriere, ori cel puțin unui membru din antistia comunală. Aplicarea din §-ul 8, punctul 6, 7 și 8, numai atunci poate fi considerată de implinită în înțelesul alineei ultime din §-ul 8, când se dovedește, că există cazul de sub a) și b) din ultimul alineat al paragrafului 8.

§. 45. Acel membru al antistiei comunale, pe care-l recearcă comisiunea de conscriere, este dator să se presinte și se fie de față la conscriere, dând toate lămuririle necesare.

§. 46. Fiecare autoritate, funcționar public, preot, instituțiune cu caracter de publicitate, e datoare să pună la dispoziție datele ce le are, la recercarea comisiunii de conscriere, ori a comitetului central. Din oficiu au datorința să deie în fiecare an, cel mult până la 5 Martie, comitetului central, datele trebuincioase următorii:

1. Fiecare șef de oficiu, conspectul îndreptățitorilor de a alege, aplicați la oficiul de sub conducerea sa.

2. Oficiul de anunțare din Budapesta și din orașele în cari există asemenea oficiu, conspectul despre bărbații aflători în etatea de a fi alegători, îndepărtați din oraș cu începere dela 1 Martie anul premergător, și despre aceia, cari în același timp și-au câștigat condiția locuirei de un an în același oraș. Comitetul central predă datele acestea, împreună cu sentințele judecătorești întrate la municipiu (ori oraș), comisiunii de conscriere. Oficiile regești de dare, respective organele comunale (orașenești), sunt datoare să pună la timp la dispoziția comisiunii de conscriere listele de dare, precum și alte însemnări, referitoare la repartizarea ori rectificarea dării.

§. 47. Comisiunile de conscriere compun despre alegătorii direcți din un cerc de votare, iar dacă cercul are mai multe comune, din fiecare comună, proiect de listă separată, într'un exemplar, și în alt exemplar separat despre alegătorii primitivi. Cu ocaziunea rectificării listelor trebuie spus în rubrica observărilor, dacă cineva e luat de nou în listă, ori i s'au făcut schimbări cu privire la numărul voturilor, ori a fost trecut din lista alegătorilor direcți în lista celor primitivi. Totodată are să se spună și aceea în rubrica de observare a listelor electorale din vigoare, care e motivul ștergerii celor ce nu au fost trecuți în proiectul nou al listelor electorale. Proiectele listelor electorale, și anume, după rectificare, împreună cu exemplarele provăzute cu observările făcute în înțelesul alineatului de mai nainte în listele valabile electorale, comisiunea de conscriere e datoare după terminarea activității sale să le trimită numai decât comitetului central, provăzute cu subscrierile tuturor membrilor, cari au participat la conscriere. Totodată e datoare a încunoștința în scris, pe calea antistiei comunale, pe cei aflători în viață și șterși din liste, pe aceia cărora le-a fost redus numărul voturilor, ori au fost trecuți din listele alegătorilor direcți în listele alegătorilor primitivi, despre schimbarea întâmplată, cu înșirarea motivului.

§. 48. Comisiunile de conscriere sunt datoare în astfel de timp se înainteze comitetului central proiectele listelor electorale, ca comitetul central să poată face examinarea lor cu începerea termenului stabilit în §-ul 49.

§. 49. Comitetul central ia în examinare listele trimise de comisiunile de conscriere, în ședințele pe cari le ține cu începere din 15 Aprilie în mod continuativ în fiecare zi, și pe baza datelor cari îi stau la dispoziție, ori și le-a procurat ulterior, le modifică, cu aplicarea celor cuprinse în paragrafi 35—45, iar pe temeiul celor ce le hotărăște, stabilește listele pro-

visorii despre alegătorii de deputați dietali. Comitetul central, întrucât permit datele cari îi stau la dispoziție, ia în considerare și schimbările întâmplate dela conscrierea alegătorilor încoace. Comitetul central compune lista provisorie a alegătorilor direcți și primitivi, pentru fiecare cerc electoral separat, conform §-lui 47, alineă primă, în câte două exemplare, în ordine alfabetică. Cu ocaziunea rectificărilor face tot în modul acesta câte două exemplare de liste separate despre cei șterși. După terminarea lucrărilor, comitetul central trimite fiecărui oraș, comună mare sau notariat din un cerc electoral lista proprie electorală, și anume, după rectificare, cu lista celor șterși împreună, în copie autentică. Totodată, dar cel mult până la 1 Maiu, dă o publicațiune în limba oficială a statului, și amăsurat trebuinței și în altă limbă întrebunțată de mase mari în acel cerc, în care spune, că listele provizorii electorale când și în care timp vor fi espuse spre privire publică. Mai departe, că în contra listelor se pot înainta, în înțelesul §§-ilor 51—53 din lege, reclamațiuni și observări, și în fine, că reclamațiile și observările făcute asupra acestora, unde și în câtă vreme au să fie înaintate. Publicațiunea aceasta e datoare să o aducă la cunoștința publică antistia comunală, respective magistratul orașenească al localității în care vin espuse listele provizorii spre privire publică.

(Va urma.)

Convocare.

Despărțământul Orăștie al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura populară română” își va ține adunarea generală în Orăștie, Duminecă în 23 Noemvrie (6 Decemvrie) 1908 cu următorul

Program:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raport despre activitatea comitetului cercual.
3. Disertații, cari se vor anunța directorului desp.
4. Alegerea directorului despărțământului pe restul periodului.
5. Eventuale propuneri.

Toți p. t. membri ai Asociațiunii din acest despărțământ, precum și toți binevoitorii și spriginătorii culturii populare, sunt poftiți a nu lipsi dela această adunare.

Orăștie, din ședința comitetului cercual ținută la 14 Noemvrie n. 1908.

I. Popovici
dir. desp.

Din România.

Meeting naționalist în Iași.

Duminecă la orele 4 d. a. s'a ținut în Iași, în sala Pastia, o mare întrunire naționalistă, convocată de un comitet naționalist din localitate. Adunarea a fost prezidată de dnul profesor universitar *A. C. Cuza*. Oratorii au fost mult aplaudați și vorbirile lor urmărite cu mare interes. Au vorbit următorii: Prezidentul adunării *A. C. Cuza*, profesorul universitar *Leon Cosmovici*, preotul *Popecu*, avocatul *Gh. Măcărescu*, studentul universitar *Ionescu* și la urmă dl *N. Iorga*. S'a primit apoi următoarea motiune:

„Cetățenii ieșeni, întruniți în sala Pastia, azi, Duminecă 2 Noemvrie 1908, spre a se consfătuși asupra situației externe a României, pe urma unei politice statornice basată pe apropierea noastră de marile puteri vecine, făcută cu însemnate sacrificii din partea noastră în curs de mai mulți ani, pe care nu le vedem satisfăcute cu nimic, în unanimitate și cu stăruință cerem guvernului să apere și interesele economice ale României cu o mare energie în relațiile ei cu țările străine, cerând deschiderea granițelor pentru produsele românești, după principiul dreptei reciprocități, se stăruie, ca intereselor politice ale statului român să li se dea satisfacțiune cuvenită, pe urma zlobirii echilibrului din Balcani și să apere interesele culturale ale Românilor, periclitare în țările vecine, ca și în Macedonia, interese, la a căror sacrificare noi nu mai putem privi nepăsători.

Pentru realizarea acestor aspirațiuni legitime, de oare ce ele se pot împăca și cu interesele firești ale tuturor celorlalte state, ori cari dorim să trăim în deplină armonie ca și până acum, noi credem că e necesar a se da o nouă orientare mai realistă politicei noastre externe, stăruind a ne apropia de vecinii noștri din peninsula balcanică, cu cari avem atâtea interese apropiate.

Trimitem în același timp fraților noștri ardeleni expresia îndureratei noastre sentimente de dragoste frățească, asigurându-i de viul nostru interes, cu care

urmărim lupta lor eroică pentru libertate și cultură românească, și desaproband a legerea greșită a momentului, când suveranul Austro-Ungariei dă sancțiunea sa prealabilă unei legi electorale, atentatoare la drepturile lor politice, pentru a schimba cu curtea din Viena întâ-ziate civilizații.

Intrunirea s'a încheiat la ceasurile 8 seara.

NOUȚĂȚI.

Parastas. Eri, Joi, fiind aniversarea morții Impărătesei și Reginei Elisaveta, s'a ținut parastas în biserica noastră catedrală, fiind de față elevii seminarului Andreian, elevlele dela școala civilă a „Asociațiunii“, elevii români dela școlile de stat din loc, precum și alt public. Parastatul l-a celebrat Preacuvioșia Sa dl. Dr. Eusebiu R. Roșca, protosincol, director seminarial, asistat de preoții Dr. Vasile Bologa, directorul școlii civile de fete, Demetriu Cunțan, profesor seminarial, și de diaconul Dr. Vasile Stan, profesor seminarial. Responsurile le-a dat corul seminarial.

Hotărârile delegațiunilor. Majestatea Sa Monarhul a sancționat hotărârile delegațiunilor, aduse în sesiunea din urmă. Intre ele se află și urcarea soldei la ofițerii din armata austro-ungară, care va fi licvidată acum cu începerea dela 1 Decembrie n. c. însă și pentru lunile Octombrie și Noemvrie.

Dela comitat. Adunare generală extraordinară ține comitetul municipal al comitatului Sibiu în 25 Noemvrie n. 1908, la orele 9 dimineața, în sala mare a palatului comitatens. La ordinea zilei sunt puse 31 de obiecte de interes public.

Atentat. Din Blaj ne vine știrea, că peatra de pe Câmpul libertății și crucea de pe dealul viilor au fost aruncate în aer cu dinamită de mâni sacrilege, până acum neoscute. Oare cui a putut să stee în cale o biată peatră mută și o cruce ridicată într-o preamărire a atotputernicului Dumnezeu?

Agata Bărsescu în Brașov. Celebra tragediană română, Agata Bărsescu mărit. Radovici, va da în Brașov trei reprezentații teatrale, în 24, 25 și 26 Noemvrie n. cu piesele următoare: *Medea*, *Phädra* și *Sappho*.

Congregație. Reprezentanța comitatului Caraș-Severin ține congregație în 23 Noemvrie n. c. la orele 9 și jumătate dimineața. E o congregație extraordinară, convocată pentru rezolvarea unor obiecte urgente de interes public.

Instruarea analfabeților. Reuniunea învățătorilor bănățeni încă a trecut în programul ei de activitate ținerea cursurilor de scris și cetit cu analfabeții. În Comloșul-mare cursul a fost deschis și instruirea o face învățătorul-dirigent Vuia cu învățătorul Craiovan.

Avis. Consultarea cu privire la ordinea de zi a adunării generale municipale din 25 l. c. va fi în aceeași zi la orele 8 a. m. în loca'lul casinei române din Sibiu. Sibiu, în 20/XI. 1908. Dr. Borcia, secr. Dr. Leményi, prez.

Inaugurarea muntelui de pietate din București. Cetim în „Vitorul“ din București următoarele: Duminecă la ora 11 și jum. a avut loc, în hala de expozițiuni a societății „Casele privilegiate de împrumut pe amanet în România“ din București inaugurarea palatului „Muntelui de Pietate“ din str. Sf. Ionică. După ce publicul invitat a vizitat diferitele secțiuni a hanelor, mobilelor, instrumentelor, mașineriilor, bijuteriilor, etc. și cari au impresionat vădit pe vizitatori, în special rochiile și hainele amanetate, au intrat în hala de expozițiuni, unde s'a servit un banchet. La banchet a vorbit dl. Parteniu Cosma, directorul executiv al institutului de credit și economii „Albina“ din Sibiu, arătând importanța unității economice a Românilor din Regat și de peste munți, care a început a deveni un fapt împlinit prin această instituțiune, unde capitalul românesc de peste munți se întâlnește la olaltă cu capitalul românesc din regat. La banchet a luat parte și protopopol Brașovului Voinea și deputatul Făgărașului Dr. N. Șerban.

Deschiderea liniei ferate Caransebeș-Hațeg. Noua linie Caransebeș-Hațeg a fost deschisă în 11 l. c. până la stațiunea Băuțarii. Zilnic comunică între Sebeș și Băuțarii câte 6 trenuri de persoane, trei în sus și trei la vale. Ceealaltă parte a trenului Băuțarii-Hațeg se va da comunicățiunii probabil în cursul lunii Decembrie, anul curent.

Cas de moarte. Generalul conte de Hülsen-Haeseler, adjutantul general al împăratului Wilhelm din Germania, a decedat subit, în urma unui atac de apoplexie, în Donaushinghen.

Moartea împăratului Chinei. O telegramă din Peking anunță, că împăratul Chinei Kvangsu a murit. Imediat după moartea sa a murit și împărăteasa mamă. Iar o nouă telegramă vestește, că ar fi murit și soția împăratului, între niște împrejurări foarte suspecte. Noul împărat al Chinei e un băiat de 5 ani, nepot al decedatului Krangsu, care avea 27 de ani.

Hymen. Aurel Iuliu Cigăreanu și Aurelia Cigăreanu năs. de Bărdosy, cununați.

Român în parlamentul turcesc. În orașul Corița în Macedonia a fost ales deputat pentru parlamentul turcesc Aromânul Dr. Filip Mișa. Au deoi și Aromânii un reprezentant în parlamentul din Constantinopol.

Student decorat. Majestatea Sa a decorat pe studentul Nyári Zoltán din școala civilă din Kapuvár cu crucea de argint pentru merite, fiindcă cu periclitarea propriei sale vieți a scăpat pe unul dintre colegii săi dela moarte, scotându-l din undele apei, cari erau să-l înghită.

La fondul jubilar Nicolae Cristea pentru monumentele bărbăților binemeritați ai meseriașilor noștri au mai dăruit: Aurel, Victor și Letiția Simtion, în memoria părintelui lor Nicolae Simtion, fost tipograf-mașinist, 3 cor, Nicolae Dura, paroh (Deal), soția sa Maria n. Stoicuța și copiii lor Ioan, Sever, inv. Iacătăș, Valeriu, Victoria, Nicolae și Eusebiu, dela toți 1 cor. și Vic. Tordășianu 10 bani.

Ofițerul cel mai bătrân din armata germană, generalul de brigadă Frank, a murit zilele trecute în Charlottenburg în etate de 103 ani.

Școală pentru Țigani. În comitatul Caraș-Severin există o comună, Langenfeld, locuită de țigani la periferie. La propunerea inspectorului de școale, comisiunea administrativă a hotărât se înființeze școală pe seama copiilor acestor țigani, cari au locuințe stabile pe teritoriul comunei numite. Firește, școală de stat, maghiară.

Și-a omorât fata. Fatași ginerele unui anumit Wolf Miklos din Battaszék se purta foarte brutal cu bătrânul. Il certau și-l mai și băteau foarte des. Bătrânul Wolf și-a cumpărat un revolver, și după o scenă ca alte multe întâmplări cu el, a scos arma din buzunar și a descărcat-o asupra fetei sale, care a fost nimerită în cap, și la moment a murit. Ginerele se u fugit din casă, când a văzut revolverul. Wolf s'a prezentat apoi singur și s'a predat gendarmilor.

Judecători împușcați. La tribunalul suprem din Lipsca s'a pertractat zilele trecute procesul de moștenire al comerciantului Grosser din Berlin. Sentința a fost nefavorabilă pentru Grosser, care după ce a auzit-o, a scos revolverul din buzunar și a tras zece focuri asupra judecătorilor. Notariul tribunalului suprem a fost omorât, iar un judecător a fost grav rănit. Ceealaltă au ramas neatinși. Atentatorul a căutat să fugă, dar a fost prins și arestat.

Indurați-Vă spre săracii noștri.

„Mila dată săracilor, te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și viață vecinică.“

Mulțumirea sufletească a dăruitorilor și împărțitorilor darurilor și lacrimile săracilor miluiți anii trecuți, ne îndeamnă să apelăm și de data aceasta la inimile generoase, să binevoiască a dăruii bani, vestimente și alimente, ce să se împartă în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri (invățăței, școlari, bărbăți și femei, scăpătați).

Ne găsim în preajma zilelor, în cari săracul ca și bogatul, caută să-și încălzească sufletul și corpul.

*) Inscripția iconei Maicii Domnului, ce atârna deasupra lădiții cu cruceii săracilor din localul Reuniunii sodalilor.

Cei pe cari Dumnezeu povățuitorul a toate, v'a binecuvântat din belșugul său, dați puțință și celor lipsiți, ca cel puțin în zilele de bucurie ale nașterii Mântuitorului nostru să preamărească pe Creatorul și făptuirile sale.

Impărțirea darurilor se va face cu cuvenită solemnitate sub binevoitorul protectorat al stimabilelor doamne Minerva Dr. Brote, Ana Dr. Moga și Elisaveta Bugarsky.

Darurile benevole să se trimită la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Lacrimile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplată pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plăcute și lui Dumnezeu.

Sibiu, 17 Noemvrie n. 1908.
Comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu.“

Vic. Tordășianu Stefan Duca
prez. notar.

Pentru economii nenorociți de pe Valea-Hărtibaciului.

La apelul nostru pentru ajutorarea economilor noștri nenorociți prin grindină au binevoit a dăruii și anume: la apelul cald al vrednicului paroh Ioan Popa din Cristian (de lângă Sibiu), bunii sei parohieni au sărit care cu ce a putut în ajutorul fraților lor bătuți de soarte. S'au adunat în bani cor. 31.68, din cari dela parohul Ioan Popa 2 cor., Ier. Nemeș, inv. Vas. Dragomir, Ioan Dragomir, Nic. Bugheliu, Andrei Coșoiu, George Vălean, Ioan Vălean, câte 1 cor., Vasile Bălan, jun. 5 cor., Vasile Bălan, sen. 2 cor., I. Răduș, Vas. Vălean, Vas. Gligor, Rach. Sănea, câte 50 bani, G. Ghișoiu 60 bani, apoi mai mulți câte 40, 30, 20 și 10 bani, și s'au adunat și grâu, oucuruz și cartofi (grumpene), premergând și aci cu exemplul nobil parohal Ioan Popa, care a dat câte 1 ferdelă grâu și oucuruz și 2 ferdele grumpene. Naturaliile adunate s'au pus în licitațiune publică, care a dat rezultatul îmbucurător de cor. 42.52. Astfel frații din Cristian au contribuit cu suma de cor. 74.20. Suma incursă până aci e de cor. 330.40. Fie, ca exemplul fraților din Cristian și a parohului lor să fie urmat și de economii noștri din alte comune.

Sibiu, 18 Noemvrie 1908.
Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“.
Pantaleon Lucașa Vic. Tordășianu
prezident secretar.

Din public.*)

Mulțămită publică.

Pentru nenorociții din Marpod au contribuit pe lista domnului profesor Victor Păcală din Sibiu următorii:

Banca „Albina“ 100 cor., P. Cosma, Elena Petrașcu, dir. internatului câte 10 cor., Dr. R. Roșca director seminarial, 5 cor., Vancu, Enescu, Tincu, Roșca, Mohan, Oct. Goga, Aurel Bratu, Dr. T. Brediceanu, Dr. Z. Gheaja, Dr. Boroia, ds. A. Broșteanu, Dr. Bologa, Nic. Togan, Dum. Câmpean, I. Henteș, E. Verzar, I. Sociu, Vera Bohățel, ds. N. Lemeny, Rațiu, Const. Popp, Dr. Stefan, Dr. Dobre, Dr. Cristea, A. Bena, Iuliu Holdăr, Surdu, Dr. Nic. Bălan, Dr. Ghibu, C. Popa, Gh. Tulbure, Maniu, oficial mil., Oct. Tobias, A. Muntean, preot, N. N., Dr. Ilariu Holot, Dr. Ioan Bian, Pavel Boldea, Ioan Rebeaga, Ioan Brenciu, Emil Comanescu, Vățișan, Lissai, Dr. T. Turcu, Ioan Roman, fiecare câte 1 cor., A. Boin, Patr. Pinteș, și V. Păcală câte 3 cor., Elevele Intern. Asociațiunii 5 cor., Dr. Proca, Nic. Ivan, Dr. Stroia, Dr. Russu, Dr. Măcelariu, I. M., Dr. P. Șpan, E. Vințelariu, fiecare câte 2 cor.

Primească în numele poporenilor mei păgubiți cea mai sinceră mulțămită.

Marpod, 18 Noemvrie 1908.

Florian Bologa
preot român.

La edificarea noiei școale în comuna Câmpuri-Surduc încă s'au aflat binefăcători și ajutători.

Căștigând noi întreg materialul, la cumpărarea lui am avut și relacșare din preț, și afară de aceasta și daruri, în vederea, că pentru scop cultural s'a întrebuițat.

Așa firma Seidner din Soborsin la cumpărarea varului pre lângă 10% din preț ne-a donat 100 cor. Firma Markovits din Seghedin ne-a donat dela fabrica de var din Dobra 6 cară de var, în preț de 120 cor. Firma Bohu din Zsombolya din prețul țiglei ne-a lăsat 100 cor. Dl. Freund Iozsef din O Becse ne-a donat 10 fire de brad pentru grinzii în preț de 125 cor. Firma Gróf Zoltowski din Petriș ne-a dat

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu primește răspunderea.

scândurile dela firezul din Almaș, lângă Zám, cu un sozământ de 20% și ne-a donat 50 cor.

Pe lângă mulțămita făcută în persoană, precum unora în scris, mă simțesc îndatorat a le aduce în numele comunei mele și mulțămită publică.

Ioan Budoiu
preot.

Cărți și reviste.

Istoria literaturii maghiare. Manual de învățământ pentru clasa IV-a a școlii civile de fete ș. a., de Dr. Vasile Bologa, directorul școlii civile de fete a Asociațiunii, carte aprobată de ministerul regesc de culte și instrucțiune publică cu datul de 21 Octombrie 1908. Nr. 120,549. Se poate procura dela direcțiunea școlii Asociațiunii din Sibiu (Nagyszében) a K. 1.40 fil. cu porto postal. Loco a K. 1.20 fil.

„Luceafărul“ Nr. 22, a apărut cu următorul sumar: I. Agărbiceanu: Intâial pas. I. U. Soricu: Noaptea (poezie), G. N. Mihăilescu: Tudorache Nebunu (fragment), M. Popovici: Cântec (poezie), I. Broșu: Miserere (poezie), Oct. A. Tăslăuanu: Synnöve Solbakken de Björnstjerne Björnson (trad.) Dări de seamă: Mar. Simionescu-Sămniceanu, Caleidoscopul lui A. Mirea. Cronică: Sorisoare din Bucovina. Apel către traducătorii și editorii operelor lui Schiller și Goethe. Socializarea conștiințelor. Știri. Poșta Red. — Poșta Adm. Ilustrațiuni: Vederea comunei Rodna nouă. Biserica nouă din Rodna nouă. Fruntarul bisericii nouă (din Rodna), pictat de O. Smigelschi. Primarul comunei Rodna în foisorul casei zidite de el însuși. Interior de casă țărănească din „Rodna nouă“.

„Biblioteca meseriașului“. Ca număr prim al unei biblioteci a meseriașului român a apărut în Sibiu, tipografia Drotleff, broșura despre „Unelte de mână dela lemnărit“, de I. Apolzan. Partea primă: 1. Rândecele. 2. Dălțile. 3. Ferestraele. Cu mai multe ilustrațiuni. În broșură se dau numirile corecte românești ale uneltelor folosite la lemnărit, cu explicarea cuvenită și se dau și numirile nemțești și ungurești. E o întreprindere folositoare pentru meseriașul român întreprinderea dlui I. Apolzan, care merită deci sprijinul tuturor. Cărticica e dedicată dlui Victor Tordășianu, prezidentul reuniunii meseriașilor români din Sibiu. Prețul broșurei 40 fil.

„Lecții de pedagogie“, de Dr. Petru Șpan. Tiparul tipografeii arhidiecezane din Sibiu. Prețul 3 coroane. În introducere autorul cărții vorbește despre educațiune, apoi în partea primă despre învățământul pedagogic, în a doua despre disciplină și mijloacele prin cari se susține disciplina, și în partea a treia despre creștere, cu deosebită considerare la cea religioasă-morală.

„A választási reform“. O broșură ungurească, despre reformele electorale, scrisă de Dr. Ajtay József. Tipărită în Budapesta, la succesorul lui Kilián Frigyes. Prețul 2 cor.

„Biserica ortodoxă română“, revistă periodică eclesiasică a sfântului sinod al sfintei biserici autocefale ortodoxe române, anul XXXII. numărul 7 pe Octombrie. Cuprins bogat și interesant. Apare în București. Abonamentul 12 lei la an.

Poșta redacției.

I. M. în Cr. Adresați-vă la „Az állami méhészeti gazdaság Gödöllön“, sau la „A m. kir. országos méhészeti felügyelőség Budapesten (Földművelésügyi miniszterium“, ori apoi la „A m. kir. méhészeti vándortanító, Nagyenyeden.“

Teatru german.

Sâmbătă: Tipp-Mamsell, operetă în 3 acte.

Copii născuți înainte de vreme

să pot scăpa prin Emulsiunea lui SCOTT de pericol și se pot desvolta la o

putere și tărie normală.

Mii de părinți îngrijorați au fost surprinși de mersul repede spre bine. Chiar reținut dela lapte se ia cu plăcere și se mistue ușor Emulsiunea lui SCOTT.

5 (270) 2-5
Prețul sticlei originale cor. 2-50.
Se găsește în toate farmaciile.

Veritabil număr
cu această marcă
— Pescarul — ca
semnul garanției
al experienței
lui SCOTT.

In atențiunea Domnilor Preoți!

A apărut:

[335] 1-6

„Pareneze“

Cuvântări ocazionale și funebreale

pentru toate ocaziunile ce obvin în oficiul pastoral al preotului,

de Pr. D. Voniga.

Lucrare aprobată și unică în literatura noastră pastorală!

— Publicată cu binecuvântare arhierescă. —

Volumul I. Ediția II-a

cuprinde o mulțime de cuvântări potrivite tuturor împrejurărilor, ocaziunilor și evenimentelor extraordinare ce obvin în viața creștinului și în oficiul pastoral al preotului.

Opul se poate procura cu preț de 4 Cor. 20 fil. la autor în Gyirok (Temes) și la toate librăriile românești.

Publicațiune.

Comuna noastră bisericească română gr. or. din **Boița** (comitatul Sibiiului) esarândea respectiv închiriează pe calea licitațiunii publice localitatea sa de **boltă** constătoare din 4 odăi și 1 culină, pe timp de 5 ani.

Localitatea aceasta de boltă se află în edificiul școlar și în centrul comunei noastre, iar conducătorul aceleia în tot timpul a beneficiat de licență de tabac și pentru beuturi spirtuoase.

Licitațiunea se va ținea **Duminecă** în 23 Noembrie v. a. c. (6 Decembrie n. a. c.) la 3 oare p. m. în localitatea edificiului nostru școlar pe lângă oferte închise și verbale.

Prețul de strigare este stabilit în suma de 300 coroane.

Condițiunile și informațiunile de lipsă în această privință se află la oficiul și comitetul parohial al comunei noastre bisericești. **Boița**, 3 Noembrie v. 1908.

Oficiul parohial român gr.-or.

Ioan Druhora
presbiter român gr. or.

[334] 1-2

Nr. 561/1908.

[331] 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al doilea de învățător în comuna **Zlatna**, să publică concurs cu termen până la 20 Noembrie a. c.

Emolumentele sunt 800 coroane din repartiție.

Cuincuenaliile să compută numai dela instituirea definitivă în această comună.

Concurenții să și aștearnă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis la subemnatul oficiu protopresbiterial și înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică pentru a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Să cere dela concurenți să aibă cel puțin 4 clase gimnaziale și calificațiunea cel puțin cu bine.

Abud, 28 Octomvrie 1908.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Abudului în conțelegere cu com. parohial.

Petru Popoviciu
protopresb.

Aviz!

La **Pârv Todor** în **Ternova**, comitatul Arad, Nrul. casei 15, se află de vânzare tot felul de

altoi de vițe americane,

se vând și uscați cu rădăcină și fără rădăcină, după dorință. (293) 6-10

Nu e necesară reclama.

Fiecare om știe, că

I școală de vierit, Riomfalva

alui **Simon Nemenz**

are cele mai frumoase vițe de vie altoite.

Se trimit gratis și franco cataloage cu ilustrațiuni. [306] 7-36

Cumpărați

„Calendarul Național“

intocmit de foile naționale dela Orăștie, pe anul 1909.

E foarte frumos! Impodobit cu chipuri alese: Locurile sfinte: *Grădina Getsimani* în care a fost prins Domnul Christos, *Biserica de pe sf. Mormântului Christos*, vederea Ierusalimului și istoria lui; Chipuri din istoria națională: *Sarmisegetuza*, *steag turcesc*, *steag românesc din războiul cu Turcii*, și altele și altele! — Apoi de cetit: poezii frumoase, povești, schițe, glume, povețe.

E o cărticică ce îngrijește de sufletul cetitorului, înbogățindu-l cu cunoștințe alese, înălțându-l în simțămintele naționale, și petrecându-l.

Dați-l, ca pe o carte de folos, în mâna întregului tineret din comună, ca și prin asta să stărniți dragostea de cetit la toți!

Prețul: numai 18 cr. (36 fil.) de unul. Celor-ce iau mai multe, pentru a le vinde, ca să aibă și ei ceva pentru osteneală, și trimit banii pentru dela 12 în sus, li-să dă cu numai 11 cr. (22 fil.) unul, având a-și plăti ei poșta la scoatere.

Dela 5—10 ex. e cu 13 cr. (26 fileri) unul, că la acestea trebuie să se plătească poșta la predare. (328) 2-5

Cereți-l la:

Administrația „Libertatea“

în Orăștie (Szászváros)

și la **Librăria arhidiecezană, Sibiiu.**

Tusă.

Eminent mijloc contra tusei și răgușelei, sunt la **Stattin**

„Caramellele de piept ale lui Ober“,

au efect perfect și sunt foarte recomandabile pentru curățirea flegmei.

Se află numai în

cofeteria Stattin
Sibiiu, Str. Csnădiei 28.

1 Carton 20 b., 5 Cartoane 90 bani.
Cele mai fine prăjituri pentru ceai, fabricat propriu. (332) 2-6

Chiar dacă ar costa multe parale

tot ar trebui să cetească toată lumea comunicatul scris în limba populară, pe care l-a publicat institutul Elektro-Vitalizer. Fără a mai cruța oboseala și cheltuielile resumează pe

baze științifice problemele fundamentale a vindecării prin electricitate și descrie pe cel mai ideal factor al acesteia aparatul

„Electro-Vitalizer“

în Ungaria nu s'a dat până acum publicității o asemenea carte, de aceea atragem atențiunea acelor cari suferă de o slăbiciune generală a nervilor, de slăbiciune sexuală, de insomnie, de dureri de cap, de dureri în spate, digestie defectuoasă, anemie, paralizie și neuralgie să cetească această carte interesantă și vor învăța din ea multe lucruri științifice. (318) 3-4

Această carte o poate căpăta oricine gratis și porto-franco, în plic închis, dacă se provoacă la acest zar și fără nici un obligament. Iar dacă ne cercetează le arătăm cu plăcere modul nostru de vindecare și le explicăm avantajele aparatului Electro-Vitalizer.

Inst. de consult. med. Electro-Vitalizer
BUDAPEST, Károly-körut 2 félem. 56.

Cupon pentru o carte gratuită.

Inst. de cons. medicale „**ELECTRO-VITALIZER**“
Budapest, Károly-körut 2, félem. 56.

Vă rog să-mi trimiteți gratuit și porto-franco în plic închis opul despre

Modul modern de vind. cu electricitate.

pentru {bărbați} {volumul care nu-l} {dame} {doriți trebuie șters.

Numele

Adresa

La

apotecarul: **CORNEL DEMETER** în ORĂȘTIE (SZÁSZVÁROS),

să găsească următoarele:

Preparate medicale,
leacuri de casă, neapărat trebuitoare în fiecare familie:

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici, și sunt recunoscute de cele mai bune.

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofteiei, tusei măgărești, catharului, astmei, greutateii de respirat, lungoarei și tusei seci. La copii și copile, contra tusei măgărești, are efect admirabil. „Dolicin“ ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul, iar flegma o disolvează și astfel mai ușor se și rupe. Ferbințele și asudatul de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însățătoșire. Prețul 1 coroană 20 fileri și 2 coroane.

Prav contra durerii de cap. Foarte bun și în cazuri de influență. Prețul 1 coroană.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apetit, mistuirea rea, catharul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, zgârciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morhuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de inchiderea scaunului, numai decât să comande „Laxbonbons“ purgativ. Prețul 1 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică, durere de oase, excese și bube-zgrăbunțe pe față, nas sau orice parte a corpului, — ba chiar și ranele sifilitice, 1 sticlă 2 coroane.

Esență contra bătăturilor (ochi de găină) 80 fil. **Prav** contra opăritului la copii 60 fil. **Prav** contra asudatului la mâni și picioare, 60 fil. **Unsoare** contra răcelilor, cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil. **Picuri pentru ochi**, are efect sigur în privința conservării și vederii ochilor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delătorează roșeața, și celor slabi de vedere le întărește vederea, 70 fil. **Pilule laxativ purgative**, la caz de încuierea scaunului și regularea acestuia, 70 fil. **Demibon**, contra isomniei (la amețeli de cap), și neliniște nervoasă, 6 cor. 20 fil. **Unsoare de casă**, mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umflături, pecingini și alte rane, 1 cor. **Lig de fer**, la copii și la mari, contra anemiei, slabi de sânge, slab de corp — și rămași în desvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 coroane.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa corespunzătoare.

Adresați-vă cu încredere la: **Apotecarul A. Cornel Demeter**,

[324] 1-4

în ORĂȘTIE (Szászváros), lângă bis. ev. ref.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiiu, Str. Csnădiei Nr. 34,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari! [25] 33-52

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în **Timișoara-Fabric**

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (150) 22-52

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

